

neki neznan Beli Kranjec dva vola djal. Drug kmet iz Krške vasi, kteremu sta 27. aprila en vol in ena krava, 28. aprila pa tele za kugo poginili, je 10. in 11. aprila pri unem kmetu v Gmajni oral in svoja vola v tistem hlevu imel, kjer je bolna krava stala; čez 8 dni potem mu je zbolel najpred vol, potem pa tudi krava in tele. Ker je ta kmet imel še 3 goveda, ki so bila v istem hlevu, jih je komisija kot okužena po ceditvi ubiti dala.

Zdaj trpijo te vasi ostro zaprtijo, poleg nju pa zapadejo v okrožje kužnega mejnega okraja: občine Studenec, Iška vas, Pijava gorica, Želumlje, Št. Jur, Šmarje, Grosrupje, Slivnica, Račna, in pa Sostro, Javor, Lipoglav, Podmolnik in Orle.

Kaj po takem zadene vse te vasi po postavnem §. 27., to smo povedali v 14. listu „Novic“.

Zavoljo enega človeka, ne moremo ga drugače imenovati kakor sleparja, mora trpeti po tem toliko vasi in cela dežela!

Vojska gosenicam!

Ako bi odstranili sadno drevje in hostno prirodno odejo, tudi zračne primere bi potem bistveno spremenile se; in ako bi velik del svetá za polje obrnili, zemlja bi jela sušiti se, mrzli, suhi vetrovi bi golo polje brili in drobne sadike bi v rasti zastajale.

Da se kaj takega ne zgodi, treba je gole brezhostne prostore zasaditi s sadnim drevjem, s kterim se bodo ne le zračne neugode odpravile, ampak tudi še ljudem nov, dolgoleten živež, prijeten vžitek in okrepčavna pijača preskrbela. Veliko krajev je že davno sè sadjem obsajenih, ki napravlja ljudstvu mnogo veselih pridelkov od poletja do zime; ali v mnogih krajih pa tudi še zmirom po golih planjavah poletu solnce pripeka, jeseni pa veter piska, kjer se otroci gostijo z repo, vtrujeni delavec pa z revnim „špiritovcem“.

Drevje je blagoslov in dar božji. Koliko bogastvo, kako obilne dari ima človek v sami ti rastlini! Za veliko dobrega, kar dobivamo od sadnega drevja, pa se moramo s tem hvaležnega skazati, da si živo prizadevamo, sadjerejo, kar je le mogoče, povzdigniti, ter zasajena drevesca skrbno čistiti gosenic in druge požrešne golazni.

Med mnogimi sovražniki, ki jih ima sadonosno drevje, so gosenice najškodljiviše. Treba je brez vsega odloga zatirati požrešnice, kajti vsled ugodne letošnje zime je bilo, kakor hitro je sneg odlezel, po drevji čuda veliko gosenčje zalege videti.

Ako bi to jako potrebno delo zamudili ali celó opustili, gotovo bi potem gosenice spremenile naše lepe kraje v dolgočasne puščave, drevesa bi se šibila pod težo gosenčjo, mesto žahnega sadja mnogih plemen.

Še je čas mlade gosenčice, ki se še niso daleč od zavitkov po vejah izlezele, pokončati; tedaj le urno na delo! —

Kako se pa to delo najhitreje dovrši? Odraščeni kmetiški ljudje se takega dela presneto neradi poprimajo; ako se jim ta ali una reč nasvetuje in priporoča, pravijo nekteri naravnost: „to je prazna reč, — nepotrebno delo!“ Nekteri marljivi gospodar res včasih uboga, ter očisti svoja drevesa, — al kaj pomaga, ker njegovi sosedje opusté enako delo, — požrešna golazen razleze se po vsi okolici.

To opravilo najlože šolska mladež prevzame, ter ga tudi najhitreje in najbolje dovrši. Častiti bralci in mili tovarši učitelji mi ne bodo za zeló vzeli, ako se predrznem po dragih nam „Novicah“ očitno sporočiti, kako se je pri nas po odraščeni šolski mladini gosenčja zalega pokončala.

Konec meseca svečana sem otrokom v šoli živo priporočil, da naj drevje in trnjeve žive meje (posebno blizo poslopij) na tanko ogledajo, ter gosenčje zavitke kar je le mogoče, čisto otrebijo in v kraj spravijo. Da bi otroci gotovo tudi izpolnili, kar so obljubili, rekel sem jim, da bodem o prostih urah sam prišel vrtov pogledat, ter se tako prepričal, ali so svojo nalogo izvrstno dovršili. V moje veliko veselje sem se prepričal, da moje priporočilo v šoli ni bilo bob v steno; v malo dneh bilo je jako potrebno in važno delo brez posebnih težav popolnoma dobro izgotovljeno, in bode gotovo celi fari v velik prid.*) Ako bi se župani hoteli vsaj nekoliko ravnati po postavah, ki govore o pokončavanji škodljivih mrčesov, ter zraven še materielno kaj pripomogli k potrebni in koristni reči, bila bi v kratkem času soseska lep in cveteč sadni vrt.

Otroci, ki so posebno pridni pri takih opravilih, niso zmiraj zadovoljni s samo pohvalo; akoravno starišem in sebi na korist delajo, jim je vendar večkrat treba kaj podariti, da se tako še bolj vnamejo za potrebno in koristno reč.

O takih priložnostih pa je treba tudi otrokom in odraščeni živu priporočati in na srce polagati, kako naj si tice v svoje vrte in gozde privabijo. Pticam, ki tudi pozimi pri nas ostanejo in dostikrat hudo stradajo, vrzi časih peščico slaberega zmesnega žita, krušnih drobtinic ali kaj tacega. Otrokom, zlasti pastirjem, ostro prepoveduj stikati za gnjezdi, razdirati jih ali jemati iz njih jajca in mladiče. Ptice niso nam samo ljubeznjive prijateljice, ampak so tudi naše največe dobrotnice. Ako bi iz naših krajev izginile vse ptice, kmalu bi bilo drevje po gozdih in vrtih okleščeno in golo; senožeti in polja bi bila brez kose in brez srpa postrižena. Temni roji vsakoršnega škodljivega mrčesa djali bi v kratkem vse rastje v nič. Človeška moč omaga pred tacim, akoravno majhnim ali strahovitim sovražnikom. Ptici neutrudno preganjajo vse nadležne gomazni, ter skrbé, da se nikjer preveč ne zaplodé. Kjer človek pusti ptice v miru, ondi se rade ustanovijo, ondi rade gnjezdijo, in taki kraji ne trpé toliko od požrešne golazni. Pogledjmo vrte in polje v takih krajih, kjer ptičice v miru pusté. Poljski sadeži so zdravi in neobjedeni, sadno drevje se pa jeseni šibi pod težo obilnega sadja. Žalosten je pogled na vrte tacih krajev, kjer malopridna mladina in leni postopači strežejo na vsako ptico, ki se oglasi v sosedstvu.

V Preddvoru.

Ivan Skrbinec.

Gospodarske novice.

* Pokončevanje kebrov (hroščev). Preteklo leto so v Virtemberškem (na Nemškem) pokončali 230 milijonov in 902.200 kebrov, kteri bi bili, po računu izvedenih mož, po svojih črvih za 3 leta do 46 milijonov centov rastlin vničili. Da pa se tako grozna škoda odvrne, potrosili so na pokončanje one grmade samo 15.604 goldinarje. — To našim gospodarjem pač dosti očitno kaže, naj tudi oni ne držijo križema rok o pogledu tolike škode!

* Drago Hrvaško vino. Gosp. A. Striga v Zagrebu je prodal 17 veder finega vina „kraljevina“ imenovanega, vsake butelijo po 3 gold., tedaj 17 veder skupaj za 4080 gold. Teško bode se sicer verjelo, da je to res tako, a vendar je resnica, da se za 17 veder Hrvaškega vina skupiti more 4080 gold. Slavni vinorejec baron Babo pripoznava izvrstnost „kraljevine“ tako, da je za Dunajsko razstavo o njej spisal posebno

*) Čast in hvala Vam!

Vred.